

העותרת: **התנועה לחופש המידע (ע"ר) (מס' 580425700)**

ע"י עוה"ד אור סדן ואו עוה"ד הידי נגב ואו עוה"ד יערה
וינקלר-שליט ואו עוה"ד דן רוזנטל
רח' סעדיה גאון 26, תל-אביב-יפו
טל': 03-9560146 ואו 052-3687579 ; פקס: 03-9560359
כתובת דוא"ל: info@meida.org.il

- נגד -

המשיב: **משרד ראש הממשלה**

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)
רח' מח"ל 7, מעלות דפנה, ירושלים
טלפון: 073-3920000 ; פקס: 02-6468053

כתובת דוא"ל: ez-jer@justice.gov.il
אגרה: עם הגשת העתירה שולמה אגרה בסך ש"ח 2,196, בהתאם לפרט 20
לתוספת לתקנות בתי המשפט (אגרות), התשס"ז-2007

עתירה מנהלית

[על פי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998]

פתח דבר

1. רעיית ראש הממשלה, הגב' שרה נתניהו, שהתה משך חודשים מספר בארצות-הברית. בעקבות זאת, העותרת פנתה אל המשיב על מנת לקבל נתונים הנוגעים לשהותה של אשת ראש הממשלה בחו"ל, וזאת במסגרת בקשת מידע שהוגשה ביום 08.01.2025 (להלן: "בקשת המידע"). הבקשה הוגשה בהתאם להוראות חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: "החוק" או "חוק חופש המידע"), וזו מצורפת **כנספת א'** לעתירה זו.
2. כידוע, על המשיב, הוא משרד ראש הממשלה, חל חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 שכן הוא מוגדר כרשות ציבורית בהתאם לסעיף 2 לחוק זה.
3. בהתאם להוראות החוק, על רשות ציבורית להשיב לבקשות מידע בפרק זמן שלא יעלה על 30 ימים, אלא במקרים חריגים אז ניתן להאריך את המועד לפרק זמן של 120 ימים.
4. בענייננו – אף שחלפו מאז הוגשה הבקשה למעלה מהזמן המקסימלי הקבוע בחוק, הרי שטרם נמסר מענה. על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד להורות למשיב למסור את מענהו לבקשת המידע, בכפוף לנדרש בחוק חופש המידע. כל עת שבה לא נמסר המענה לעותרת, נפגעת זכותה של העותרת למידע והמשיב, מצידו, פוגע בזרימה ההכרחית של מידע מן הממשל את הציבור.
5. כמו כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לפסוק הוצאות בהליך זה לטובת העותרת.

תמצית העובדות

6. ביום 08.01.2024 הגישה העותרת בקשת מידע הנוגעת לשהותה של רעיית ראש הממשלה בארצות-הברית. המידע התבקש עד ליום חזרתה או למועד מתן המענה כל עוד תהיה רעיית ראש הממשלה בחו"ל בזמן מתן המענה. למען הנוחות, בקשת המידע מוצגת להלן (וכן כנספת א' לעתירה):

שלום רב,

הנדון: בקשה לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998

בהתאם להוראות חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: "החוק") אבקש לקבל את המידע הבא בנוגע לנסיעתה לארה"ב של רעיית ראש הממשלה בחודשים דצמבר 2024 וינואר 2025 (ועד למועד חזרתה ו/או מועד מתן המענה בקשה, המאוחר מבניהם):

1. העתק יומן הפעילות הציבורית ופגישותיה מטעם המדינה במהלך שהותה בארה"ב.
2. עלות כרטיסי הטיסה ליעד וחזרה ארצה.
3. פירוט הוצאות המשלחת, וזאת בחלוקה להוצאות אישיות והוצאות כלליות. בתוך כך, נבקש את פירוט ההוצאות בפירוט הרכישה כמקובל בדוחות התקשרות (לרבות מטרת הרכישה, הטובין שנרכשו וכיוצא בזה). כל זאת, בשים לב לאמור בסעיף 6א(1) להחלטת שכר שרים וסגני שרים, התשמ"ב-1982. זאת, הן בנוגע לעלות השהייה, אירוח, תיעוד וכיוצא באלה.
4. פירוט המתנות שנתנו על ידי רעיית ראש הממשלה בהתאם לסעיף 6א(3) להחלטת שכר שרים וסגני שרים. לעניין זה, נבקש לקבל את פירוט המתנה שניתנה, מקבל המתנה ועלות המתנה.
5. העתק יומנם של עובדי לשכת רעיית ראש הממשלה שנשארו בארץ בזמן נסיעתה לחו"ל.
6. עלות האבטחה של רעיית ראש הממשלה הכוללת, לרבות פירוט הנוגע לפרטים הבאים:

- מחירי כרטיסי הטיסה
- תקציב אש"ל לכל אורך השהות
- עלות העסקת כוח האבטחה

בהתאם לחוק חופש המידע נבקש לקבל את הנתונים והמסמכים יימסרו בקבצים אלקטרוניים ובפרט קבצי CSV (לדוגמה Excel) או קבצי טקסט ברי חיפוש לעניין הנחיות ונהלים. נבקש להזכיר כי בהתאם לחוק חופש המידע ולתקנות, יש להשיב לבקשה זו תוך זמן שלא יעלה על שלושים ימים. כמו כן, התנועה לחופש המידע פטורה מתשלום אגרת בקשה, ומתחייבת, ככל שתידרש, לשלם אגרת טיפול והפקה עד לסכום של 160 ₪. במקרה של דרישה לתשלום גבוה מזה, נדרשת הסכמת התנועה. יצוין כי אי-עמידה במועדים הקבועים בחוק, ימנעו את האפשרות לגבות אגרת טיפול והפקה.

7. ביום 12.2.2025 מסר המשיב הודעת ארכה (נספח ב').
8. ביום 18.03.2025 שלח המשיב לעותרת כי הבקשה נמצאת בטיפול במשרד מול הגורמים הרלוונטיים, ובשל מורכבות הבקשה מבקשים הארכה נוספת ל-08.05.2025, ויענו בהקדם האפשרי (נספח ג').
9. ביום 05.05.2025 שלחה העותרת תזכורת כי תקופת הארכה הסתיימה ומבקשת לקבל את התשובה עד 11.05.2025 ואלמלא תתקבל תשובה ינקטו חליכים. (נספח ד')
10. ביום 06.05.2025 שלח המשיב כי ההודעה התקבלה (נספח ה')
11. נוכח העובדה שעד כה לא נמסר מענה, מוגשת עתירה זו.

הצדדים להליך

12. העותרת היא התנועה לחופש המידע, עמותה רשומה כדין, ארגון החברה האזרחי הוותיק ביותר בתחום קידום זכות הציבור לדעת והזכות למידע נגיש לציבור, וכן בשמירה על זכויות אלו. העותרת חרטה על דגלה את קידום השקיפות אצל כלל רשויות השלטון וכן לקידום ערכים של שקיפות. בימים אלה חוגגת העותרת עשרים שנים להקמתה, בשנת 2004. העותרת היא שהגישה את בקשות המידע שלא זכו למענה.
13. המשיב, משרד ראש הממשלה, הוא הרשות הציבורית שאליה הוגשה בקשת המידע, שאליו פנתה העותרת במטרה לקבל מענה, בהתאם להוראות חוק חופש המידע, והוא זה שחרג מהמועדים הקבועים בחוק.

הסמכות לדון בעתירה

14. סמכותו העניינית של בית המשפט הנכבד לדון בעתירה נובעת מפרט 2 לתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, וכן הסמכות המקומית לדון בה בהתאם לתקנה 2 לתקנות בתי משפט לעניינים מינהליים (סדרי דין), התשס"א-2000, שכן מקום מושבו של המשיב הוא ירושלים.

על האינטרס הציבורי בבקשת המידע

15. בקשת המידע עוסקת בקבלת פרטים הנוגעים לשהות רעיית ראש הממשלה בארצות-הברית החל מחודש נובמבר 2024, וזאת בין היתר לכספים הציבוריים שבהם נעשו שימוש בתקופה זו, עבור שהותה בארצות-הברית.
16. מדובר במידע בעל חשיבות ציבורית רבה, וזאת בין היתר נוכח העובדה כי שהות ממושכת של רעיית ראש ממשלה בחו"ל, משך חודשים, היא חריגה ואינה מובנת מאליה. לבטח כשמדובר ברעיית ראש הממשלה הנוכחית, אשר נתפסת כמי שמצויה בלב ענייני היומיום ואף מי שנכתב בנוגע לה שמתערבת אקטיבית בהחלטות שונות. כך, למשל, דובר רבות על השפעה במינויים שונים במסגרת טור של העיתונאי עינב שיף באתר [ynet](https://www.ynet.co.il).
- עינב שיף "שרה לכל דבר: התפקיד בפועל של רעיית ראש הממשלה" [ynet](https://www.ynet.co.il/news/article/yokra14084769) (29.9.2025) (נספח ו').
17. באשר להוצאות עצמן, הרי מפאת העובדה ששהות מעין זו מצריכה אבטחה רציפה סביב רעיית ראש הממשלה, וכן הוצאות נלוות אחרות ככל הנראה, יצא כסף ציבורי רב על שהותה בחו"ל.

18. יתרה מכך, נסיעה מעין זו נתפסת כאינה מובנת מאליה במיוחד נוכח כך שמדינת ישראל מצויה במצב לחימה מאז אירועי ה-7.10.2023, וישנו אינטרס ציבורי מובהק לדעת מה עשתה רעיית ראש הממשלה בשעות הארוכה בחו"ל. כך גם יש במידע כדי להעיד על האופי הציבורי או הפרטי של הנסיעה האמורה.

19. המידע המבוקש דרוש לשם בחינת השהות הארוכה, כאשר דיווחים בתקשורת מעלים סימני שאלה בנוגע לסוגיות שונות לרבות אופן מימון הלינה, האבטחה ועוד. כך, למשל, פורסמה בעיתון הארץ כתבה שבמסגרתה נאמר כי:

"והמסעות האלה, ראוי שייאמר, עולים לציבור הון עתק: לא פחות מחמישה מאבטחים שומרים על ביטחונם של שרה ויאיר במיאמי. המאבטחים צריכים רכב, הם צריכים ללון בסמיכות למאבטחים, יהא אשר יהא המחיר. הם גם צריכים מחליפים. כל שבועיים מוטס מישאל צוות רענן [...] זה סיפור אחר לגמרי לאבטח משפחה גולה".

אורי משגב "כבר 51 יום שרעיית ראש הממשלה גולה במיאמי, ועושה חיים משוגעים. מי מממן את התענוג הזה?" **הארץ** (16.1.2024) <https://www.haaretz.co.il/magazine/2025-01-16/ty-article-magazine/highlight/00000194-6a0f-d876-affe-7e2f11080000?lts=1747558466838> (נספח ז')

20. כך גם לא ברורה הייתה מטרת הנסיעה, שכן רעיית ראש הממשלה נפגשה, בין היתר, עם נשיא ארצות-הברית, דונאלד טראמפ (לצד בנה, יאיר נתניהו). בדיעה נוספת נכתב על המפגש בין הנשיא לרעיית רה"מ, וזאת לצד הבהרה נוספת על כך ש"בינתיים, במשך כל ימי החופשה היא מלווה על ידי מאבטחים של היחידה לאבטחת אישים, שטיסותיהם והשהייה שלהם במיאמי ממומנת על ידי המדינה".

איתמר אייכנר "מקורבים לשרה נתניהו: היא חלתה בקורונה - ולכן לא שבה | זה מה שעשתה עד כה במיאמי" **ynet** (30.12.2024) <https://www.ynet.co.il/news/article/r1ceore8je> (נספח ח').

21. נוכח האמור, ומסיבות נוספות, ישנו אינטרס משמעותי בגילוי המידע המבוקש.

על המועדים הקבועים בחוק

22. חקיקתו של חוק חופש המידע ביקשה להבטיח עיקרון בסיסי בדמוקרטיה ליברלית בנות ימינו – העברת מידע מרשויות ציבוריות לציבור עצמו, כחלק בלתי-נפרד מחוק חופש המידע.

23. לא בכדי סעיף 7 לחוק קובע כי נקודת המוצא היא כי מענה לבקשת מידע יימסר בפרק זמן של 30 ימים. מספר ימים שבהם ראה המחוקק שתוכל רשות לאתר מידע, לבדוק אותו ולמסור מענה בנוגע לו.

24. המחוקק אף מצא לנכון לאפשר לרשות הציבורית להאריך את המועדים – עד ללא פחות מ-120 ימים במקרי קיצון. אך מובן שמהטעם שהבסיס הוא 30 ימים, הרי ש-120 אמורים להיות החרג של החרג.

25. בצר לעותרת, המשיב לא ענה על בקשות מידע רבות לאורך השנים, כפי שיובהר בהמשך.

26. בתי המשפט התייחסו זה מכבר לחשיבות המועדים הקבועים בחוק, ולכך שאי-עמידה במועדים פוגעת, חלכה למעשה, בזכות עצמה למידע וביכולת לממש.

27. כך, למשל, במסגרת פרשת **שטנגר**, קבע בית המשפט לעניינים מנהליים בתל-אביב כהאי לישנא:

"יש חשיבות כי הרשויות יקפידו על המועדים שבחוק חופש המידע ולא יתישו את המבקשים באמצעות 'סחבת' במתן תשובות".

ע"ת"ם (מנהליים ת"א) 36541-12-12 **שטנגר נ' לשכת עורכי הדין** (נבו 25.2.2014).

28. גם בספרות הובהר כי אין לראות במועדים הקבועים בחוק עניין "טכני" כי אם עניין מהותי, שאי-עמידה בו, עשויה במובנים מסוימים לרוקן את התוכן מהוראות החוק על כך הרחיב ד"ר הלל סומר באומרו כלהלן:

"בקשה לקבלת מידע צריכה להיענות במהירות, ביעילות, בזול וברוב מוחלט של המקרים (שאינם נכנסים לגדרם של הסייגים).... על פי החוק, ללא כל עיכוב מיותר המחייב התנצחות עם הרשות ופנייה לערכאות. כל הערמה של קשיים על מימוש הזכות לקבלת מידע פוגעת במטרה הדמוקרטית של הזכות. עיכוב בקבלת המידע בזמן אמת מונע מהציבור לגבש את דעתו במועד לגבי סוגיות אקטואליות. כמו כן, לאור העלויות הגבוהות הכרוכות בפנייה לבית המשפט, סירוב הרשות למסור את המידע מרצונה כחוק, יביא בחלק ניכר מן המקרים לאי-מימושה של הזכות לקבלת המידע, גם אם על פי דין היה המבקש זכאי לקבלו [...] במקרים רבים, מסכימים נציגי הרשות למסור את המידע... עם הגיעם לדיון בבתי המשפט בעתירה למסירת המידע [...] גישה כזו מעידה כי לא היה מקום לאי-מסירתו של המידע מלכתחילה, וכי תקוותה של הרשות הייתה שהמבקש יתייחס מן הקשיים המוערמים עליו ולא ישקיע את משאבי הזמן והכסף הניכרים הכרוכים בפנייה לבית המשפט".

הלל סומר "חוק חופש המידע: הדין והמציאות" המשפט ח 435, 438 ו-445-446 (תשס"ג).

29. בתוך כך, הרי שהשיחוי הרב במתן מענה לבקשה חותר תחת מימושה של התכלית העיקרית של חוק חופש המידע, שהיא לאפשר בקרה ציבורית על מעשי השלטון (ראו למשל ע"מ 398/07 התנועה לחופש המידע נ' רשות המיסים, פ"ד סג(1) 284, פס' 47, 52 לפסק דינה של השופט ארבל (2008); ע"מ 1245/12 התנועה לחופש המידע נ' משרד החינוך, פסק דינה של השופטת ארבל (פורסם בנבו, 23.8.2012); ע"מ 10014/16 יש דין נ' המינהל האזרחי איו"ש, פס' 9 לפסק דינה של השופטת ברוך (דעת מיעוט) (פורסם בנבו, 16.5.2019)).

30. מן האמור עולה שאין חשיבות לזמנים רק בנוגע לעצם מתן המענה, כי אם לעצם מתן מענה מספק, בין אם במסירת מידע ובין אם לאו, תוך הבנה כי סירוב צריך להיות מנומק על מנת שיוכל מבקש מידע לבחון את צעדיו. ככל שסירוב מהותי מתעכב, הרי שמתעכבת יכולתו של מבקש המידע לפנות לבית המשפט בבקשה לבחון את ההחלטה המנהלית.

המשיב הוא מפר סדרתי של חוק חופש המידע

1. ככל שמדובר במשיב, הוא משרד ראש הממשלה, הרי שבצר לעותרת לאורך השנים האחרונות עלה כי המשיב אינו עונה לבקשות חופש מידע באופן שיטתי, ופוגע באופן מהותי בזכות הציבור לדעת.
2. ממידע שנמסר אך בימים האחרונים לעותרת, מאז 2018 הוגשו 76 עתירות בגין אי-מתן מענה לבקשות מידע. מאלי מובן כי מספר זה מתאר רק את מבקשי המידע שיכלו להרשות לעצמם לעתור לבית המשפט במקרה של אי-מענה, ולא ניתן לדעת בכמה מקרים מבקשי מידע התייחסו וויתרו על מימוש זכותם למידע (המידע מצורף ומסומן כנספח ט' לעתירה זו).
3. לעמדת העותרת הרי שמצופה שהמשיב יהיה החלוץ בבחינת שקיפות פעולות משרדו.
4. העותרת בעצמה עתרה למעלה מ-20 פעמים נוכח אי-מתן מענה במרוצת השנים, נגד משרד ראש הממשלה. מציאות בעייתית שאיננה מבשרת טובות. יובהר כי העותרת באופן קבוע ממתנה פרק זמן משמעותי עד להגשת עתירה:

עת"מ 17652-10-13 התנועה לחופש המידע נ' משרד ראש הממשלה; עת"מ 19410-07-15 התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה; עת"מ 12756-11-18 התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה; עת"מ 836-02-20 התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה; עת"מ 47784-07-20 התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה; עת"מ 60195-08-20 התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה; עת"מ 22535-02-21 התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה; עת"מ 40260-07-21 התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה; עת"מ 46478-12-21 התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה; עת"מ 48192-01-21 התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה; עת"מ 12278-02-22 התנועה לחופש המידע

(ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה; עת"ם 17004-05-22 התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה; עת"ם 61312-03-23 התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה; עת"ם 29305-02-24 התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה; עת"ם 68047-03-24 התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה; עת"ם 27619-06-24 התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה; עת"ם 80593-07-24 התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה; עת"ם 60954-09-24 התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה; עת"ם 36754-12-24 התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה; עת"ם 60747-01-25 התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה; עת"ם 43003-01-25 התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה; עת"ם 3120-02-25 התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה; עת"ם 47920-04-25 התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה.

5. זה המקום להזכיר כי כל עתירה דורשת הקצאת משאבים רבים מצידה של העותרת, הן בכתיבת העתירה והן בפן הכלכלי – שכן כל עתירה מצריכה תשלום אגרה בסכום הגבוהה מ-2,000 שקלים. מובן שמימוש הזכות למידע נפגע נוכח כך, שכן כל מקרה מצריך השקעת משאבים, ולא תמיד הדבר מתאפשר.
6. יתרה מכך, נפגעים המשאבים של כל הנוגעים בדבר: של העותרת עצמה, של פרקליטות המדינה, של בית המשפט הנכבד וכמובן של הציבור בכללותו.
7. למרות שלל ניסיונות העותרת לקבל מענה לבקשתה מבלי להידרש להליך משפטי – משרד ראש הממשלה נמנע מכך ובאופן שיטתי מאלץ את העותרת לפנות לבית המשפט הנכבד ורק תחת חרבו המתנוססת של ההליך המשפטי, נאות המשיב להגיב לפניית העותרת ולמסור החלטה בקשר למידע המבוקש. אשר על כן, סבורה העותרת כי יש מקום להתייחס אף להתנהלות לוקה בחסר זו של המשיב, וליתן לה מקום בהחלטתו של בית המשפט הנכבד ובצווים אשר יוציא.

סוף דבר

8. בית המשפט הנכבד מתבקש להורות למשיב להפסיק את מחדלו ולמסור את החלטתו לבקשת המידע מושא העתירה.
9. כמו כן, בית המשפט הנכבד מתבקש לחייב את המשיב בהוצאות בגין הליך זה, לרבות שכ"ט עו"ד ומע"מ כדין, על מנת שבעתיד ישיבו רשויות לבקשות מידע במסגרת המועדים הקבועים בחוק, ובכך יתיתר הצורך בפנייה לבית המשפט לצורך קבלת החלטות בבקשות מידע. לעתירה זו מצורף תצהיר לתמיכת האמור בה, מטעם מנכ"ל התנועה לחופש המידע.

30 ר/ל
אור סדן, עורך